

Kenmerk	W09.08.0106/IV
Datum advies	25 april 2008
Vindplaats	Bijvoegsel Staatscourant 12 augustus 2008, nr 154

Volledige tekst

Ontwerpbesluit tot wijziging van het Arbeidstijdenbesluit vervoer in verband met de werk- en rusttijden van spoorwegpersoneel van grensoverschrijdende diensten, met nota van toelichting.

Bij Kabinetsmissive van 31 maart 2008, no.08.000940, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Verkeer en Waterstaat, mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het ontwerpbesluit tot wijziging van het Arbeidstijdenbesluit vervoer in verband met de werk- en rusttijden van spoorwegpersoneel van grensoverschrijdende diensten, met nota van toelichting.

Het ontwerpbesluit voorziet in de invoeging in het Arbeidstijdenbesluit vervoer van enkele bepalingen over bepaalde aspecten van de arbeidsvoorwaarden voor het spoorwegpersoneel dat grensoverschrijdende diensten verricht. De bepalingen betreffen de implementatie van richtlijn nr. 2005/47/EG.(*zie noot 1*)

De Raad van State onderschrijft de strekking van het ontwerpbesluit, maar maakt enkele opmerkingen met betrekking tot de implementatie van de bovenvermelde richtlijn. Hij is van oordeel dat in verband daarmee aanpassing van het ontwerpbesluit wenselijk is.

1. Clausule 2, onderdeel 9, van de op 27 januari 2004 tussen de spoorwerkgevers en de spoorwerknemers op Europees niveau gesloten overeenkomst(*zie noot 2*) definieert het begrip rijtijd onder meer als de duur van de ingeroosterde activiteit waarbij de machinist verantwoordelijk is voor het besturen van een locomotief, met uitsluiting van de tijd die is voorzien voor het in- en uitschakelen van de machines. In artikel 3.3:4, tweede lid, onder a, van het ontwerpbesluit wordt als rijtijd aangemerkt de duur van de ingeroosterde activiteit waarbij de machinist is belast met het besturen van een locomotief. Verantwoordelijk zijn voor het besturen van een locomotief houdt meer in dan alleen het belast zijn met het besturen ervan. Door de gekozen formulering is clausule 2, onderdeel 9, van de overeenkomst te beperkt geïmplementeerd.

De Raad adviseert de tekst van artikel 3.3:4, tweede lid, onder a, in overeenstemming te brengen met het in de overeenkomst opgenomen voorschrift.

2. De vierde volzin van clausule 5a van de meervermelde overeenkomst is niet in het ontwerpbesluit geïmplementeerd. De desbetreffende bepaling houdt in dat een deel van de in acht te nemen pauze voor machinisten bedoeld in de voorafgaande bepalingen van clausule 5a zo mogelijk wordt toegekend tussen het derde en zesde werkuur. Blijkens de toelichting op de artikelen 3.3:2 tot en met 3.3:4 van het ontwerpbesluit is die bepaling niet

geïmplementeerd omdat die zich vanwege de te ruime en vrijblijvende formulering vrijwel niet in een algemene regel laat omzetten. De Raad merkt hierover het volgende op.

a. De vrijblijvende formulering van de vierde volzin van clause 5a komt vooral tot uiting in de Nederlandse tekst van de tussen de spoorwerkgevers en de spoorwerknemers op Europees niveau gesloten overeenkomst. De Engels, Duitse en Franse versie gaan van een andere formulering uit (A part of the break should be given between the third and the sixth working hour. Une partie de la pause devrait être donnée entre la troisième et la sixième heure de travail. Ein Teil der Pause sollte zwischen der 3. und 6. Arbeitsstunde gewährt werden.). De Nederlandse taalversie dient mede in dat licht te worden gezien. De Raad adviseert hiermee rekening te houden bij de implementatie van de vierde volzin van clause 5a rekening hiermee te houden. *(zie noot 3)*

b. Dit klemmt te meer omdat de vierde volzin van clause 5a ertoe strekt een recht toe te kennen aan machinisten. Volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie dient een dergelijke bepaling zo specifiek, nauwkeurig en duidelijk mogelijk te worden geïmplementeerd zodat particulieren in staat zijn de volle omvang van hun rechten en verplichtingen met zekerheid te kennen. *(zie noot 4)* In geval van een vage norm dient aansluiting gezocht te worden bij doel, inhoud en strekking van de richtlijn.

In casu is de besluitgever voornemens van implementatie van de vierde volzin van clause 5a af te zien vanwege haar te ruime en vrijblijvende formulering. Weliswaar biedt artikel 5 van richtlijn 2005/47 de lidstaten de mogelijkheid om anders dan door wettelijke maatregelen aan de richtlijn te voldoen, maar in dat geval dienen zij zich er wel van te vergewissen dat sociale partners zich door middel van collectieve overeenkomsten aan de richtlijn houden en de continuïteit daarvan garanderen. Nu in de toelichting bij het ontwerpbesluit niet wordt aangegeven dat via een collectieve arbeidsovereenkomst aan de vierde volzin van clause 5a wordt voldaan, is de Raad van oordeel dat richtlijn 2005/47 mogelijk niet volledig en voldoende nauwkeurig wordt geïmplementeerd.

De Raad adviseert alsnog te verduidelijken op welke wijze in de implementatie van de vierde volzin van clause 5a van de overeenkomst zal worden voorzien.

3. Voor een redactionele kanttekening verwijst de Raad naar de bij het advies behorende bijlage.

De Raad van State geeft U in overweging in dezen een besluit te nemen, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De Vice-President van de Raad van State

Bijlage bij het advies van de Raad van State betreffende no.W09.08.0106/IV met een redactionele kanttekening die de Raad in overweging geeft.

- Het opschrift van artikel 3.3:2 van het ontwerpbesluit in overeenstemming met het opschrift boven artikel 5.5 van de Arbeidstijdenwet "Rusttijd", mede ter onderscheiding van het opschrift "Dagelijkse rusttijd" in het opschrift boven artikel 3.3:1 wijzigen in: Wekelijksse onafgebroken rusttijd;

De Raad van State plaatst twee inhoudelijke kanttekeningen bij het ontwerp, en maakt een redactionele opmerking. De Raad van State geeft U in overweging in dezen een besluit te nemen, nadat met zijn opmerkingen rekening zal zijn gehouden.

1. Bij de implementatie van clause 2, onderdeel 9, van de overeenkomst welke aan richtlijn nr. 2005/47/EG ten grondslag ligt, werd aanvankelijk, op advies van een der betrokken brancheorganisaties, uitgegaan van de Engelse tekst, die met betrekking tot het besturen van de locomotief de woorden "in charge of" hanteert.

Terecht merkt de Raad op dat de gehanteerde vertaling van deze woorden, "belast met", minder ver gaat dan de woorden "verantwoordelijk voor", die de Nederlandse tekst van de overeenkomst gebruikt. De tekst van het ontwerp is daarom aangepast overeenkomstig het advies van de Raad.

2. Met verwijzing naar rechtspraak van het Hof van Justitie constateert de Raad terecht dat rechten zo nauwkeurig mogelijk geïmplementeerd moeten worden. De toekenning van de pauze tussen het derde en het zesde uur is thans dan ook in het ontwerp opgenomen.

Wel blijft ondergetekende van oordeel dat de formulering in de betreffende clause geen absolute verplichting aan de werkgever inhoudt. Om die reden voorziet het ontwerp niet in bestuursrechtelijke sanctionering van overtreding van deze bepaling. Zo nodig zal de werknemer bij structurele niet nakoming van de bepaling zich bij de civiele rechter op zijn recht kunnen beroepen.

3. De redactionele opmerking is overgenomen.

Tenslotte is in artikel 3.3:4 van het ontwerp en in de transponeringstabel nog een technisch erratum gecorrigeerd.

Ik moge U hierbij, mede namens mijn ambtgenoot van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het gewijzigde ontwerpbesluit en de gewijzigde nota van toelichting wederom doen toekomen en U verzoeken overeenkomstig dit ontwerp te besluiten.

De Minister van Verkeer en Waterstaat

---

(1) Richtlijn nr. 2005/47/EG van de Raad van de Europese Unie van 18 juli 2005 betreffende de overeenkomst tussen de Gemeenschap van Europese Spoorwegen (CER) en de Europese Federatie van Vervoerswerknemers (ETF) inzake bepaalde aspecten van de arbeidsvoorwaarden voor mobiele werknemers die interoperabele grensoverschrijdende diensten in de spoorwegsector verrichten, PbEU L 195.

(2) Overeenkomst tussen de Europese Federatie van Vervoerswerknemers (ETF) en de Gemeenschap van Europese Spoorwegen (CER) inzake bepaalde aspecten van de arbeidsvoorwaarden voor mobiele werknemers die interoperabele grensoverschrijdende diensten in de spoorwegsector verrichten.

(3) Zie hierover ook zaak 30/77, Bouchereau, Jur. 1977, blz. 1999, r.o. 11-14.

(4) Zie onder andere zaak 257/88, Commissie tegen Italië, Jur. 1988, blz. 3249; zaak C-190/90, Commissie tegen Nederland, Jur. 1992, blz. 3265; zaak C-236/95, Commissie tegen Griekenland, Jur. 1996, blz. I-4459.

Gehele tekst ontwerpregeling met toelichting (doc, 67 kB)